

e) az a tény, hogy léteznek egységes, a saját területükön belül kötelező erővel bíró jogalkotási hatáskörökkel felruházott közigazgatási szervek, amelyek jogalkotói függetlenségét nemzeti törvény vagy az alkotmány ismeri el, és a szubszidiaritás elve alapján e közigazgatási egységek számára el kellene ismerni, hogy nem képesek alkalmazkodni az elővigyázatossághoz és a bevált gyakorlatokhoz kapcsolódó intézkedésekhez, valamint lehetővé kell tenni a géntechnológiai mentes státus elérését;

3.10 **kéri**, hogy a tagállamok és a régiók biztosítsák a szomszédos területek határokon átnyúló együttműködését az együtttermesztésre vonatkozó intézkedések hatékony működésének garantálása érdekében a határ menti területeken;

3.11 ebben az összefüggésben egy olyan weboldal létrehozását **ajánlja** az Európai Bizottságnak, amely linkeket tartalmaz a természetési helyek létező tagállami európai nyilvántartásaihoz.

Kelt Brüsszelben, 2006. december 6-án.

a Régiók Bizottsága
elnöke
Michel DELEBARRE

Régiók Bizottsága vélemény – Tárgy: „A vidéki települések szerepe az európai területek valorizálásában”

(2007/C 57/04)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Elnökség 2006. április 25-i határozatára arra vonatkozóan, hogy az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 265. cikkének ötödik bekezdése értelmében a „Fenntartható fejlődés” (DEVE) szakbizottság kapjon megbízást az „A vidéki települések szerepe az európai területek valorizálásában” témával kapcsolatos saját kezdeményezésű vélemény kidolgozására,

tekintettel a „Fenntartható fejlődés” szakbizottság 2006. évi munkaprogramjára ⁽¹⁾, amely a vidéki települések szerepét hangsúlyozva kiemeli, hogy azok fenntartják a területek egyensúlyát a gazdasági tevékenységek diverzifikációja és a polgárok számára nyújtott szolgáltatások biztosítása révén. A munkaprogram felszólít továbbá arra, hogy megkülönböztetett figyelmet szenteljünk a város és a vidék viszonyának,

tekintettel az Európa Tanács által elfogadott Európai Tájvédelmi Egyezményre ⁽²⁾,

tekintettel az Európai Parlament 2003. május 22-i jelentésére ⁽³⁾ a mezőgazdaság multifunkcionalitásáról és a KAP reformjáról,

tekintettel a 2003. novemberi Salzburgi Konferencia következtetéseire,

tekintettel 2005. február 23-i véleményére a Tanács rendeletjavaslatáról a következő tárgyban: a vidékfejlesztés támogatása az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA),

tekintettel a Tanács 2005. szeptember 20-i 1698/2005/EK rendeletére az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról ⁽⁴⁾,

tekintettel a Tanács 2006. február 20-i határozatára a vidékfejlesztésre vonatkozó közösségi stratégiai iránymutatásokról (2007-2013 közötti programozási időszak) (2006/144/EK),

tekintettel a Bizottság „A szélessávú szakadék áthidalása” című közleményére a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, és a Régiók Bizottságának ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ CdR 54/2006.

⁽²⁾ Firenze, 2000.10.20., CETS 176.

⁽³⁾ PE 322.192 A5-0189/2003.

⁽⁴⁾ CdR 255/2004.

⁽⁵⁾ COM(2006) 129 final.

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2006. március 15-i, „Turizmus és kultúra: a növekedés két tényezője” tárgyú saját kezdeményezésű véleményére (CESE 400/2006),

tekintettel a DEVE szakbizottság által 2006. június 26-án Alexandroupolisban tartott „Vidékfejlesztés és a lisszaboni stratégia” ⁽⁶⁾ című szeminárium végén elfogadott zárónyilatkozatra,

tekintettel a Tanács határozattervezetere a kohézióra vonatkozó közösségi stratégiai iránymutatásokról ⁽⁷⁾,

tekintettel a „Fenntartható fejlődés” szakbizottság (előadó: Savino Antonio SANTARELLA, Candela polgármestere (IT/UEN-AE)) által 2006. október 6-án elfogadott saját kezdeményezésű véleménytervezetre (CdR 259/2006 rev.1),

mivel:

- (1) Az Európai Unió tagállamainak jelentős részében meghatározóak a vidéki települések. A legutóbbi bővítés következtében nőtt a vidéki települések száma, amely szám még tovább növekszik majd Bulgária és Románia jövőbeni EU-csatlakozásával. Ezért a vidékfejlesztésre irányuló politikák egyre nagyobb figyelmet érdemelnek nem csupán nemzeti, de közösségi szinten is.
- (2) Az európai intézmények rendkívül nagy súlyt helyeznek a közösségi politikáknak a polgárok valós érdekeihez való közelítésére. Ebben az összefüggésben az EU-nak jobban tekintetbe kell vennie a számos helyi közösség érdekeit, amelyek az Európai Unió részét képezik, beleértve a demográfiai és gazdasági szempontból kevésbé jelentős közösségeket is.
- (3) A termelési rendszerek és a területek közötti erős verseny által jellemzett jelenlegi gazdasági helyzetben a vidéki települések és az ott élők a legsérülékenyebbek, és fennáll a veszélye annak, hogy nem képesek lépést tartani a versenyképesség kihívásaival.
- (4) A vidéki települések fontos szerepet töltenek be a vidéki területek védelmében, oly módon, hogy megőrzik a vidék és a földrajzilag hátrányos helyzetű területek lakosságmegtartó képességét, továbbá csökkentik a hidrogeológiai zavarok kockázatát.
- (5) A vidéki területek alapvető szerepet játszanak a területi erőforrások valorizálásban a kulturális értékek, a hagyományok és a helyi jellegzetességek összességének megőrzésével és erősítésével, valamint olyan termelési és gazdasági kezdeményezések megvalósításával, amelyek képesek a helyi jellegzetességek kiemelésére, ugyanakkor a gazdasági növekedés és a foglalkoztatás elősegítésére.
- (6) A gyéren lakott területeken működő közigazgatási struktúrák forráshiányához kapcsolódó problémák leküzdése érdekében a vidéki települések a szervezés, irányítás és partnerség, valamint a települések közötti együttműködés olyan formáit hozták létre, amelyek megérdemlik a támogatást, sőt, a megfelelő jogi és pénzügyi eszközök révén való terjesztést.
- (7) Napjainkban a „fenntartható közösség” ⁽⁸⁾ koncepciójának megszilárdítása képezi a vidéki területek kiegyensúlyozott és tartós gazdasági és szociális növekedéséhez kapcsolódó stratégiai célkitűzésekről való újfajta gondolkodás középpontját. Ezt a koncepciót főként vidéki környezetben lehet teljes mértékben megvalósítani,

2006. december 6-án tartott, 67. plenáris ülésén egyhangúlag elfogadta az alábbi véleményt.

1. A Régiók Bizottsága álláspontja

A Régiók Bizottsága

1.1 Általános megjegyzések

1.1.1 **megjegyzi**, hogy nehéz a vidéki terület és a vidéki település meghatározása, és felhívja a figyelmet arra, hogy minden tagállam más és más meghatározásokat használ, amelyekben

gyakran csupán a városi területtel való szembeállítás kiemelése a közös, vagy amelyek objektív kritériumnak tekintenek egy bizonyos népsűrűséget, vagy azt, hogy egy meghatározott területen a gazdasági tevékenység bizonyos százalékát a mezőgazdaság teszi ki;

1.1.2 **felhívja a figyelmet** a vidéki területnek az egyik korábbi véleményében ⁽⁹⁾ már szereplő meghatározására, amely a Vidéki Területek Európai Chartáját idézi: a „vidéki terület” meghatározás egy belső vagy egy partmelléki terület azon részét jelöli – beleértve a falvakat és a kisvárosokat –, amelynek túlnyomó részét a mezőgazdaság, az erdészet, az akvakultúra és a halászat céljaira használják;

⁽⁶⁾ CdR 209/2006.

⁽⁷⁾ COM(2006) 386 final.

⁽⁸⁾ Bristol Megállapodás a „Fenntartható közösségekről”, 2005.12.12.

⁽⁹⁾ CdR 389/96 fin.

1.1.3 **tudomásul veszi**, hogy az Európai Unió az OECD által megállapított kritériumot használja a vidéki települések meghatározására, amelyek eszerint olyan települések, ahol az egy négyzetkilométerre eső lakosok száma 150-nél kevesebb. Ez a meghatározás azonban nem foglalná magában a városi peremterületeket, ahol a népsűrűség magasabb;

1.1.4 **rámutat** arra, hogy ebben a véleményben a fogalom legtágabb értelmében kívánja tekintetbe venni a vidéki településeket, ideértve az olyan városi peremterületeket is, amelyek gazdasága túlnyomórészt rurális jellegű;

1.1.5 **kiemeli**, hogy az Európai Bizottság szerint a vidéki területek az EU területének 90 %-át, népességének pedig 25 %-át teszik ki. Ezenkívül az új tagállamokban a foglalkoztatási arány a mezőgazdasági ágazatban háromszorosa a 15 régi tagállaménak, és ez az arány még magasabb a tagjelölt országokban;

1.1.6 **megjegyzi**, hogy e területeken az egy főre eső jövedelem körülbelül egyharmaddal alacsonyabb az európai átlagnál, a szolgáltatások kevésbé fejlettek; ezzel kapcsolatban **kiemeli**, hogy sok vidéki települést jellemez a strukturális munkanélküliség magas szintje, az alacsony egy főre eső jövedelem, a lakosság tömeges elvándorlása, valamint a kereskedelmi, az idegenforgalmi és az ipari ágazat alacsony fejlettségi szintje;

1.1.7 **úgy véli**, hogy a vidéki területek – noha a GDP tekintetében gyengének tűnnek – gazdasági erőssége az életminőség megőrzésében, a beruházások és az idegenforgalom vonzására való képességben, valamint a terület megőrzésére és védelmére irányuló kezdeményezésekben rejlik;

1.1.8 **hangsúlyozza**, hogy az EU vidéki területei a változás irányába ható nagy nyomásnak vannak kitéve: a globalizáció és a Kereskedelmi Világszervezet keretében a megállapodások ezt követő átalakítása a mezőgazdasági ágazat támogatásainak nagymértékű és fokozatos csökkenését vonja maga után, ennek következményeként a KAP jelenlegi formájában nem felel már meg a céljának;

1.1.9 attól **tart**, hogy a nemzetközi verseny keretében a befektetők olyan területeket részesítenek inkább előnyben, amelyek a gazdasági haszon tekintetében nagyobb megtérüléssel kecsegtetnek; ez azt jelenti, hogy főként a nagy népsűrűségű és a városi területeket részesítik majd előnyben a vidéki területek kárára.

2. A vidéki települések előtt álló kihívások

A Régiók Bizottsága

2.1 Közjó

2.1.1 **úgy véli**, hogy a vidékfejlesztésbe való befektetés nem csupán azt jelenti, hogy gazdasági tekintetben azonnali hasznot érünk el, hanem azt is, hogy egy gazdaságilag nem értékelhető közjavat hozunk létre, amely a történelmi és a kulturális örökség

valorizációjában, a táj megőrzésében, a biodiverzitásban, a növény- és az állatvilág jóllétében rejlik;

2.1.2 ezzel kapcsolatban **úgy véli**, hogy a vidéki központok társadalmi szerkezetének megőrzése elengedhetetlen a kulturális örökség megtartásához, valorizálásához és az új generációknak való továbbadásához;

2.2 Foglalkoztatás

2.2.1 **hangsúlyozza**, hogy az elnéptelenedés megelőzéséhez és a vidék virágzásának elősegítéséhez létfontosságú a vidéki területek szükségleteihez igazodó vállalkozói tevékenységek ösztönzése, amelyek hosszú távon nem vezetnek a városi peremterületek urbanizációjához;

2.2.2 **megjegyzi**, hogy a vidéki munkaerő előregedésének ellensúlyozására a fiatalok számára a területen új lehetőségeket és munkahelyeket kell teremteni, hogy megelőzzük az elnéptelenedést és az elvándorlást; elengedhetetlen a helyi képzésnek, továbbképzésnek és szakképzésnek, valamint a helyi lehetőségek kiindulva a tevékenységpaletta bővítésének a támogatása;

2.3 Versenyképesség

2.3.1 **úgy véli**, hogy a versenyképesség javítása a vidéki területeken egyenértékű a korszerűsítésbe és a minőség érvényesítésbe való befektetéssel, továbbá – a városfejlesztést kiegészítő módon – a környezet, valamint a kulturális és építészeti örökség védelmével;

2.3.2 **hangsúlyozza**, hogy a vidéki területek gazdasági fejlesztéséhez be kell fektetni a kutatásba és a fejlesztésbe az új technológiák és az új folyamatok alkalmazása érdekében, akár a kedvező tapasztalatok hálózatba szervezése révén is;

2.3.3 annak érdekében, hogy a vidéki területeken is hozzájáruljunk a lisszaboni stratégia célkitűzéseinek eléréséhez, **szükségesnek tartja** a kis- és középvállalkozások innovációjának előmozdítását, a felszerelésekbe, gépekbe és képzésbe való beruházás révén, a teljes termelési lánc korszerűsítésével és a kedvező hatások megsokszorozásával;

2.3.4 hasznosnak **tartja** a LEADER program által kijelölt úton való továbbhaladást, amely lehetővé tette az állami és a magánszektor közötti együttműködést a vidéki területek helyi fejlesztése érdekében;

2.3.5 **szükségesnek tartja**, hogy a vidéki települések támogassák azokat a helyi vállalkozásokat, amelyek elősegítik a vidék fejlődését, de ugyanakkor nem vezetnek hosszú távon városiasodáshoz;

2.4 A mezőgazdaság diverzifikációja

2.4.1 **kiemeli** a nagymértékben diverzifikált helyi gazdaság kialakításának szükségességét;

2.4.2 ennek érdekében szükségesnek **tartja** a gazdálkodók ösztönzését olyan gazdálkodási rendszerek alkalmazására, amelyek lehetővé teszik számukra a piaci tendenciáknak való jobb megfelelést; a vállalkozói szellem előmozdítását; a mezőgazdasági, valamint a kapcsolt vállalkozások dinamikusabbá tételét, új kereskedelmi stratégiák kidolgozásával, a bevált gyakorlatok hálózatba szervezésének elősegítése, a szakmai segítségnyújtás és a benchmarking-intézkedések előmozdítása révén;

2.4.3 **alapvetőnek tartja**, hogy a mezőgazdasági vállalkozások számára megfelelő rotációs alapok által is elősegítsék a hitelekhez való hozzájutást;

2.5 Élelmiszerminőség

2.5.1 az élelmiszerminőséget fontos tényezőnek **tartja** a munkahelyteremtés szempontjából, tekintettel a mezőgazdasági termékekben és a jó minőségű feldolgozott mezőgazdasági termékekben rejlő nagy potenciálra;

2.5.2 ahhoz, hogy a mezőgazdasági-élelmiszeripari ágazat élni tudjon az új technológiák által kínált fejlesztési lehetőségekkel, szükségesnek **ítéli** a termékek minőségével kapcsolatos tájékoztatás javítását, valamint a minőségvédjegyekbe, a biogazdálkodásba és a környezetet és az állatok jóllétét tiszteletben tartó termelési módszerekbe való beruházást;

2.5.3 **elismeri**, hogy a biogazdálkodás a közösségi mezőgazdaság egyik legdinamikusabb ágazata, valamint, hogy egyre több mezőgazdasági vállalat csatlakozik a mezőgazdasági területeknek a biotermesztésre való átállását elősegítő tervekhez, következőképpen ösztönözni kell a mezőgazdaságnak ezt a formáját;

2.5.4 úgy **véli**, hogy védeni kell és elő kell mozdítani a hagyományos természetesi módokat, és fejleszteni a jövedelemforrásokat, oly módon, hogy a minőségi termékek előállításához és forgalmazásához teljes mértékben felhasználjuk a helyi sajátosságokat;

2.5.5 **kiemeli**, hogy a vidéki közösségek fontos szerepet játszhatnak a jellegzetes termékek valorizálásában, mégpedig a termékek minőségének figyelemmel kísérésére és a piacokon való terjesztésére irányuló kezdeményezések és rendezvények előmozdítása révén, a helyi és a regionális szintről kiindulva;

2.6 Információs és kommunikációs technológia

2.6.1 úgy **véli**, hogy az új technológiáknak a vidéki területek fejlesztési eszközül kell szolgálniuk;

2.6.2 **kiemeli**, hogy ezeket a technológiákat a vidéki közösségek – a közigazgatás, vagy akár a gazdasági szereplők – valójában még kevésbé használják;

2.6.3 **megjegyzi**, hogy magánszereplők, attól való féltékenységben, hogy a befektetés a gyér népsűrűség miatt rövid és középtávon kevésbé jövedelmezőnek bizonyulhat, kevésbé motíváltak a vidéki területeken az új technológiákba való befektetésre;

2.6.4 ezen okoknál fogva szükségesnek **tartja** iránymutató közösségi politikák, valamint nemzeti és regionális támogatási

politikák kidolgozását a korszerű hírközlési és egyéb olyan technológiák terjesztése érdekében, amelyek képesek a periférikusabb területeket a gazdasági rendszer többi részéhez közelíteni;

2.6.5 következőképp elengedhetetlennek **tartja** az olyan beruházásokat, amelyek lehetővé teszik a szélessávú lefedettség kiterjesztését, az informatikai felszereléseknek és eszközöknek a vidéki lakosság rendelkezésére bocsátását, valamint ezeknek a legoptimálisabb formában való használatát lehetővé tévő, szükséges képzést; úgy **véli**, hogy az információs technológiák megkönnyíthetik a régiómarketinget, az új vállalkozói tevékenységek fellendítését, továbbá a helyi termékek távértékesítését;

2.7 Megújuló energiaforrások

2.7.1 **tudatában van** annak, hogy a természeti erőforrások megőrzése – hasonlóan helyes felhasználásukhoz és újrafelhasználásukhoz – jelentős potenciált rejt a vidéki területek fejlesztése szempontjából;

2.7.2 úgy **véli**, hogy ebben az összefüggésben a víz, a szélenergia és a biomassza stratégiai erőforrások; a fosszilis tüzelőanyagokat helyettesíteni képes energiaforrások ellátórendszeinek kiépítése lehetőséget kínálhat sok, az energiaforrások kezeléséért és szolgáltatásáért felelős hatóság számára, amelyek ily módon a létesítmények közvetlen vagy társkezelőivé válhatnak;

2.7.3 **rámutat**, hogy a helyi energiaforrások használata révén biztosabbá válna a helyi közösségek energiaellátása és fokozódna önellátásuk e téren;

2.7.4 **kiemeli**, hogy a vidéki környezetben feltétlenül mérlegelni kell ezeket az érveket, amelyek a környezetvédelem, a mezőgazdasági hulladékok felhasználása és újrafelhasználása, valamint az új munkahelyek teremtése területén innovatív növekedési formákat tesznek lehetővé;

2.7.5 **felhívja a figyelmet** azon tényre, hogy a közelmúltbeli tanulmányok szerint a repce vagy a kukorica közvetlen természetéből származó, mostanára már hagyományosnak számító alternatív tüzelőanyagokon túl a mezőgazdasági és erdőgazdálkodási hulladékokból és egyéb energianövényekből való tüzelőanyag-előállítás is jövedelmező lehet; **kiemeli**, hogy a gyártási lánc legoptimálisabb valorizációja – a gazdasági és a szociális hatások tekintetében – akkor valósul meg, ha a begyűjtési, a feldolgozási és a felhasználási tevékenységek helyi szinten maradnak;

2.8 Táj- és területvédelem

2.8.1 **utal** az Európai Tájvédelmi Egyezményre, hogy ismételten megerősítse: a vidéki táj az európai örökség alapvető részét képezi;

2.8.2 **emlékeztet** arra: az Egyezmény „célja, hogy elősegítse a kultúrtáj védelmét, kezelését és tervezését, valamint, hogy hozzájáruljon a kultúrtájak terén megvalósuló európai együttműködéshez”, annak érdekében, hogy „olyan fenntartható fejlődést érjenek el, amely a társadalmi igények, a gazdasági tevékenységek és a környezet kiegyensúlyozott kapcsolatán alapul”;

2.8.3 **hangsúlyozza**, hogy a táj nem csupán a helyi kultúrák része, hanem fontos gazdasági erőforrás is, mivel – annak a ténynek köszönhetően, hogy a természeti és a kulturális látnivalók a fenntartható turizmust fejlesztő tevékenységeken keresztül népszerűsíthetők – hozzájárul a munkahelyteremtéshez;

2.8.4 **nyomatékosítja** a helyi közösségek szerepét a terület védelmében és a hidrogeológiai kockázatok elleni védelemben, és **hangsúlyozza** a kockázatok tudatában lévő és proaktív jellegű területkezelés megvalósításának szükségességét;

2.8.5 úgy **véli**, hogy tekintettel a teljes falusi és agrárturizmus támogatására irányuló, a táj és a terület kiaknázását célzó kezdeményezések növekvő fontosságára – amint azt az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság „Turizmus és kultúra: a növekedés két tényezője” című véleményében is hangsúlyozta –, a közösségek területi marketingintézkedéseket alakíthatnak ki a fenntartható idegenforgalom ösztönzése érdekében. Ez ugyanis olyan erőforrás, amely képes az adott terület gazdaságát a környezeti szempontok tiszteletben tartásával fejleszteni;

2.8.6 **ésszerűnek tartja** az elhagyott épületek felújításának különböző kedvezményekkel való ösztönzését. A faluból a városba vándorlás jelensége az elmúlt évtizedekben teljes kistéleplések elnéptelenedéséhez vezetett. Ahhoz, hogy e települések ismét benépesüljenek és újraéledjenek, a lakó- és műemléképületek jelentős helyreállítására van szükség;

2.9 Közérdekű szolgáltatások helyi szinten

2.9.1 **tudomásul veszi**, hogy Európa egyes részein a lakosság fogyása miatt nehéz a vidéki települések szintjén az elégséges mértékű szolgáltatási kínálat fenntartása. Főként a vezetékes vízszolgáltatás, de az egyéb hálózati infrastruktúrák is, mint a hulladékok ártalmatlanítása és újrafelhasználása, valamint a tömegközlekedés is megfelelően nagyszámú felhasználóra vannak tervezve. Elnéptelenedés esetén a kereslet valószínűleg csökken, az egy felhasználóra eső költségek pedig növekednek. Ahhoz, hogy a vidéki területeken fennmaradjanak az élet- és munkafeltételek, megvalósítható megoldásokra kell törekedni a szubszidiaritás elve értelmében;

2.9.2 úgy **véli**, hogy a területi hatóságok és a gazdasági szereplők közötti köz-magán társulások (PPP-k) az egyik olyan módnak tekinthetők, amely elősegíti az infrastruktúrák fejlesztését, valamint az energetikai és az informatikai hálózatokhoz való csatlakozást; ezáltal emelhető a vidéki közösségek életminőségének szintje;

2.9.3 úgy **véli**, hogy a megfelelő szociális és polgárközeli közszolgáltatások megléte új családokat indíthat arra, hogy – noha városban dolgoznak – vidékre költözzenek, megfordítva ily módon a területek elnéptelenedésének tendenciáját, amely az alapvető szolgáltatások (iskolák, postahivatalok, orvosi rendelők) számának fokozatos csökkenését kísérte;

2.9.4 **felhívja a figyelmet** az oktatás alapvető szerepére, és hangsúlyozza, hogy a minőségi emberi erőforrás jelenléte, amely

a vidéki területek alulértékelt potenciálja, a fejlődés szükséges előfeltétele. Ezért úgy **véli**, hogy **szükséges** megőrizni az adott területen működő középfokú oktatási intézményeket, és meg kell könnyíteni a távolabbi iskolák megközelítését;

2.9.5 alapvető jelentőségűnek **tartja** a gyermekgondozási szolgáltatások fejlesztését: a vidéki területeken a gyermekgondozási létesítmények hiánya gátolhatja a nők kereső tevékenységét, és e területeken hozzájárulhat a munkaerőpiac elégtelen fejlődéséhez;

2.9.6 stratégiai jelentőségűnek **tartja** a helyi tömegközlekedést: a városi peremterületek és a vidéki települések közötti összeköttetést biztosító hatékony tömegközlekedés révén szembe lehet szállni a vidék elnéptelenedésével, és esetleg ösztönözhető az ellenkező irányú tendencia;

2.9.7 döntő jelentőségűnek **tartja** az idősek számára nyújtott szolgáltatásokat a nyugdíjasok vidékre településének ösztönzéséhez, akik vidéken kellemesebb és egészségesebb életfeltételeket találhatnak, és ezáltal hozzájárulnak a vidéki területek bevételnövekedéséhez; úgy **véli**, hogy az idősebb korú népesség megmaradását a vidéki közösségekben támogatni kellene a következő infrastruktúrák fejlesztésével: egészségközpontok, a társas együttlét és a szórakozás céljára szolgáló helyek, segítségnyújtási szolgáltatások;

2.9.8 elengedhetetlennek **tartja** a fejlesztéshez és a kultúra hozzáférhetőségéhez szükséges minden lehetséges eszköz alkalmazását a vidéki önkormányzatok szintjén;

2.10 Új típusú irányítás a vidéki területeken

2.10.1 **véleménye szerint** hasznos lenne átgondolni az önkormányzatok fejlődését a vidéki területeken;

2.10.2 **utal** arra, hogy az elmúlt évtizedekben számos tagállamban átalakultak a helyi önkormányzatok szervezeti formái, annak érdekében, hogy a települések közötti különböző társulási formákon keresztül megerősítsék a hiányos struktúrák és csekély lakosság szám által jellemzett helyi önkormányzatokat, és kiépítsék irányítási kompetenciáikat; **úgy véli** továbbá, hogy egy ilyen, főleg a közigazgatás decentralizációjának intézményi síkján gyakori jelenség a helyi önkormányzatok nemzeti szövetségeivel együttműködésben végzett mélyreható és folyamatos nyomon követést érdemel;

2.10.3 **emlékeztet** arra, hogy ez a jelenség a társulások és a településközi együttműködés terén mind a közigazgatási, mind az irányítási megoldások számának növekedéséhez vezetett. Ilyenek például az önkormányzatok szövetségei, az egyesületek, a konzorciumok és az egyéb tematikus hálózati tevékenységi formák;

2.10.4 **hangsúlyozza**, hogy az ilyen típusú megoldások alkalmazása egyes esetekben biztosíthatja a minőségi alapszolgáltatásokat: az új társulási egységek ugyanis megteremtik a korábban külön kezelt erőforrások és szolgáltatások optimalizálásának és gazdaságos módon való kezelésének előfeltételeit;

2.10.5 **kiemeli**, hogy szinte már minden tagállamban léteznek új – akár állami, akár magánstruktúrákkal partnerségben létrejött – társulások, amelyek célja az általános érdekeű szolgáltatások közös kezelése az energia- vagy a vízellátás, a közlekedés, a hulladékkezelés, az oktatás, az egészségügyi és szociális létesítmények kezelése, a környezetvédelem vagy a sportlétesítmények kezelése és a terület ellenőrzése terén;

2.10.6 **felhívja továbbá a figyelmet** az eszközök kölcsönös megosztásán, a szolidaritáson és az önkormányzatok közötti partneri együttműködésen alapuló szervezetek létrejöttére, és ösztönzi az (önkormányzatok közötti) együttműködés effajta formájának – közösségi programok és benchmarking-kezdeményezések révén történő – létrehozását;

3. A Régiók Bizottsága ajánlásai

A Régiók Bizottsága

3.1 úgy **véli**, hogy az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) létrehozása rendkívül kedvező eredmény a vidéki területek, különösen a vidéki települések jövőbeni fejlődése szempontjából, bár finanszírozása jóval elmarad a várt szinttől, így véleménye szerint nem jelentheti az Európai Unió vidékfejlesztési politikájának végállomását. A konkrét és tartós eredmények elérése érdekében **kéri** az Európai Bizottságot, hogy hangolja össze a vidékfejlesztési stratégiát és az EMVA-t a vidéki térségben a kutatásba, a kultúrába és a környezetbe eszközölendő olyan befektetésekkel, amelyeket már egyéb strukturális alapokból és egyéb közösségi politikák révén támogatnak; **kéri** továbbá, hogy kapjon még nagyobb súlyt az ESZA, az oktatás és a foglalkoztatás;

3.2 **javasolja**, hogy a kohéziós politika intézkedései egészítsék ki az EMVA által támogatott intézkedéseket, különösen az életminőséghez és a gazdaság diverzifikációjához kapcsolódó harmadik tengelyt, valamint a LEADER tengelyt. Az Európai Bizottság terve szerint a tagállamok és a régiók biztosítják majd a strukturális alapokból, valamint az EMVA három tengelyéből finanszírozott beavatkozások közötti összhangot. Valamennyi közösségi, nemzeti és regionális finanszírozásnak olyan gazdasági eszközöket és beavatkozásokat kell biztosítania a kevés erőforrással és kisszámú tisztviselővel rendelkező vidéki települések részére, amelyek képesek hozzájárulni fenntartásukhoz és jövőbeni fejlesztésükhöz;

3.3 Erősebb együttműködést **tart kívánatosnak** az Európai Bizottság Regionális Politikai Főigazgatósága és Mezőgazdasági Főigazgatósága között, hogy a lehető legeredményesebben lehessen kihasználni az Európai Unió által a kistelepülések és a vidéki térségek részére nyújtott pénzügyi támogatásokat. Ahogyan már a fentiekben említettük, az EMVA nem képes megoldást kínálni a vidéki térségek valamennyi problémájára; több alap igénybevételét kell tehát előírni;

3.4 **reméli**, hogy sor kerül a vidéki térség pénzügyi támogatásainak további egyszerűsítésére;

3.5 **kéri** az Európai Bizottságot, hogy ismerje el az önkormányzatokat képviselő szövetségeket olyan partnerekként, amelyek képesek közreműködni az új prioritások meghatározásában, valamint a vidéki területeken – beleértve a peremterületeket és az alacsony népsűrűségű területeket – terjeszteni az EMVA és a strukturális alapok programjaival kapcsolatos ismereteket és előmozdítani azok gyakorlati alkalmazását;

3.6 **reméli**, hogy e vélemény hozzájárul majd annak a stratégiának a meghatározásához, amelynek célja az európai vidéki települések modern „fenntartható közösségekké” válása. Ily módon e települések európai szinten kellő figyelemben részesüljenek, valamint elismernék szerepüket, és támogatnák növekedésüket. A helyi környezet védelmében, valamint a jólétnek – a vidéki foglalkoztatási és vállalkozási lehetőségek növelése révén történő – megerősítésében betöltött szerepük megerősítésén kívül, e megközelítés lehetővé teszi a vidéki települések kulturális értékeinek, hagyományainak, helyi jellegzetességeinek erősítését, valamint az ottani egészségesebb életminőség megőrzését;

3.7 **emlékeztet** arra, hogy az Európai Unió, amely tevékenységét a területi és a társadalmi kohézió elvére alapozza, nem hagyhatja figyelmen kívül azokat a nehézségeket, amelyekkel a kistelepülések szembesülnek, ha polgáraiknak méltányos jövedelmi feltételeket és megfelelő szolgáltatásokat kívánnak biztosítani, hogy lakosaik – és a fiatal generációk – elvándorlását megakadályozzák;

3.8 **megjegyzi**, hogy jelentős különbség van az egyes vidéki közösségek gazdasági jóléte között is, és **szükségesnek tartja**, hogy a pénzeszközök maximális többletértéket teremtsenek az a vidéki területek lakói életminőségének javításában;

3.9 a lisszaboni stratégia kevésbé központosított végrehajtása érdekében **kívánatosnak tartja**, hogy fokozottan vegyék tekintetbe a vidéki térségek szükségleteit a kiegyensúlyozottabb politika megvalósítása érdekében a városi térségek és a helyi térségek között a rájuk vonatkozó jövőbeni programok kidolgozása során ⁽¹⁰⁾;

3.10 **emlékeztet rá**, hogy a városkörnyéki övezetek Európában túlzott nyomást gyakorolnak a vidéki területekre; valamint **szeretné**, ha a fenntartható mezőgazdaság és a városok gazdasági dinamikája között egyensúly jönne létre;

3.11 **kívánatosnak tartja** a kistelepülések és a közigazgatási székhelyek közötti párbeszéd és együttműködés különböző eszközeinek és formáinak kialakítását olyan megoldások fellelése érdekében, amelyek a térségek viszonyát szabályozzák, különösen nagyvárosi térségek jelenléte esetén; a vidéki környezet vázát alkotó kis városi pólusok megerősítése által;

3.12 ezenkívül **hasznosnak tartja** a városközpontok és a környező területek közötti összeköttetések javítását a nagyvárosok központjainak tehermentesítése érdekében, valamint hogy adva legyen a lehetőség a városokon kívülre költözéshez. Ez a vidéki területeken előállított termékek forgalmazását is megkönnyítené;

⁽¹⁰⁾ CdR 11/2006, 4. o.

3.13 **figyelmeztet** a vidéki térség szereplői közötti párbeszéd szükségességére valamennyi területen a programok kidolgozása, végrehajtása, ellenőrzése és értékelése során, valamint **szükségesnek tartja**, hogy a helyi hatóságok szerepe megerősödjön a strukturális politika befolyásolása érdekében, mivel ők képesek a leginkább azonosítani és mérlegelni saját területük problémáit és elvárásait;

3.14 úgy **véli**, hogy a vidéki településeknek aktívan részt kell venniük az akár a tagállamok, akár a régiók által helyi szinten szervezett partnerségben a nemzeti stratégiai tervek és a nemzeti vidékfejlesztési programok meghatározása céljából. **Szükségesnek ítéli** tehát az „alulról induló” megközelítést, amely valamennyi részt vevő szereplő számára lehetővé teszi, hogy erős befolyást gyakoroljon a fentiek kidolgozására;

3.15 **kívánatosnak tartja**, hogy egyre inkább az európai országok vidéki területei közötti tapasztalatcserék és partneri kapcsolatok megvalósításának irányába haladjunk; e kezdeményezések fontos alkalmat kínálnak új ismeretek szerzésére, a bevált gyakorlatok és a tapasztalatok cseréjére, valamint a nagyobb fokú kulturális integráció elérésére. Mindenképpen támogatni kell a vidéki területeken a kulturális idegenforgalmat, a helyi lakosság turizmusfejlesztési szakértelmének erősítése és az egyedülálló idegenforgalmi nevezetességek egész Európában történő megismertetése révén;

3.16 **kiemeli**, hogy számos együttműködési program mostanáig főként a vidéki térségekre irányult, és **reméli**, hogy a régiók és a helyi hatóságok elősegítik még több vidéki partnerség létrehozását, oly módon, hogy az együttműködés innovatív tapasztalatai nagyobb számban érintsék a vidéki területeket is;

3.17 **javasolja**, hogy a vidéki településeket tekintsék az energia területén megvalósítandó, a megújuló energiaforrásokra összpontosító innovatív politikák kiemelt kísérleti terepének, valamint **reméli**, hogy a vidéki települések megkapják a megfelelő pénzeszközöket és támogatásokat, amelyek képessé teszik őket a megújuló energiaforrásokba – főként a napelemekbe, a biomasszába és a szélenergiába – való beruházásra – az energe-

tikai függetlenség elérésének érdekében, valamint eszközként a vidéki közösségek jövedelmének növelésére;

3.18 azt **szeretné**, hogy az Európai Bizottság indítson el egy, a gazdasági területeken a bevált innovatív gyakorlatoknak az Unió vidéki települései közötti cseréjét elősegítő programot;

3.19 **kéri**, hogy a közösségi politikák ne írjanak elő olyan standardokat a kézművesek és a kisvállalkozók számára a jellegzetes helyi termékek előállítására vonatkozóan, amelyeket azok nem képesek betartani;

3.20 **felhívja** az Európai Uniót a hagyományos gyártási módszereket valorizáló mikrovállalkozások létrehozásának és fejlesztésének támogatására, valamint a vállalkozásokon belül a nők és a férfiak közötti esélyegyenlőség és a fiatalok beilleszkedésének előmozdítására;

3.21 a 2008-as évet alapvető fontosságúnak **ítéli** a KAP jövőjére vonatkozó döntések szempontjából, különösen a forrásoknak az első pillérből a másodikba való átcsoportosításával kapcsolatosan; ezért tehát felhívja az Európai Bizottságot, a Tanácsot és az Európai Parlamentet arra, hogy vegyék tekintetbe a vidéki területek szükségleteit jövőbeni javaslataik kidolgozása során;

3.22 **kéri** az Európai Bizottságot, hogy megfelelő szakpolitikák kidolgozása révén támogassa a vidéki területeket a növekedés és a fenntarthatóság összeegyeztetésére irányuló erőfeszítéseikben, valamint fejlesszen ki olyan koncepciókat, amelyek lehetővé teszik számukra az önálló fejlődési rendszer kialakítását, ahelyett, hogy a városi területek nyomában kullognának;

3.23 azt **szeretné**, hogy az Unió területi menetrendjének kidolgozásával kapcsolatos, jelenleg zajló vitafolyamatban teljes egészében vegyék figyelembe a vidéki területek jövőjét: gyakorlati szempontból gondolják végig a vidéki és a városi „világ” közötti partnerség kérdését, amelynek során figyelembe kell venni a kisvárosok kiegyensúlyozó szerepét is.

Kelt Brüsszelben, 2006. december 6-án.

a Régiók Bizottsága
elnöke
Michel DELEBARRE